

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou v právní věci žalobce **A. Z.**, bytem CL G. R. 4, P.. 1 PTA. D, S. D. L. – A., Š., proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížova 25, Praha, **o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 1. 3. 2013, č. j. X, ve věci starobního důchodu,**

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á.**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí označeného shora, kterým byly zamítnuty námitky žalobce a potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 15. 1. 2013, č. j. X, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o starobní důchod pro nesplnění podmínek § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění a § 2 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své

zaměstnání před rokem 1993 s přihlédnutím k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009.

[2] V žalobě žalobce uvedl, že žádá o přiznání důchodu ve věku 55 let a šesti měsíců proto, že má odpracováno v České republice a ve Španělsku 5.345 směn. Podle § 1 nařízení vlády č. 363/2009 Sb. nesplňuje odpracované směny od 1. 1. 1993, ale do 1. 1. 2009 odpracoval víc jak 3.300 směn v hornictví, má odpracováno 5.345 směn. Expozici nedovršil, protože ve Španělsku neexistuje a je zde koeficient 0,5 za odpracované období v hornictví. Žalobce si neumí představit, že ve věku 59 let bude pracovat na dole se sbíječkou nebo pracovat s kombajnem AM – 50.

[3] Žalovaná ve vyjádření uvedla, že žalobce prostřednictvím španělského nositele pojištění uplatnil 14. 5. 2012 žádost o starobní důchod s požadavkem na přiznání starobního důchodu podle nařízení vlády č. 363/2009 Sb. Mezi účastníky není sporu o zhodnocené době pojištění, která je chronologicky rozepsána na osobním listu důchodového pojištění, jež je součástí citovaného prvostupňového rozhodnutí. Doba pojištění byla zhodnocena v celkovém rozsahu 13.411 dnů, tj. 36 roků a 271 dnů, z toho na území České republiky bylo zhodnoceno 7.084 dnů, z nichž v IA pracovní kategorii bylo zhodnoceno 182 a v preferované IAA pracovní kategorii 3.694 dnů, tj. 10 roků a 44 dnů. Španělská doba pojištění byla zhodnocena v rozsahu 6.397 dnů. Žalovaná uvedla, že tzv. preferované pracovní kategorie byly zrušeny zákonem č. 235/192 Sb., od 1. 1. 1993 se již nevykazují. Žalobce se domáhal přiznání starobního důchodu dosažením 55 let a šesti měsíců věku podle nařízení vlády č. 363/2009 Sb. Žalovaná odkázala na § 1 - 4 tohoto nařízení a odůvodnění napadeného rozhodnutí s odkazem na tři pracovní kategorie podle zákona č. 100/1988 Sb., dále na § 74 zákona o důchodovém pojištění, § 174 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb. Žalovaná uvedla, že mezi účastníky není sporu o tom, že žalobce získal v preferované IAA pracovní kategorii 3.694 dnů, tj. pouze 10 roků a 44 dnů, což znamená, že do 31. 12. 1992 nezískal nejméně 11 roků v zaměstnání preferované IAA pracovní kategorie, tudíž pro vznik nároku na snížení věkové hranice ve smyslu § 174 odst. 1 písm. d) zákona č. 100/1988 Sb. žalobce nesplnil podmínky, čímž následně nesplnil ani podmínky § 1 nařízení vlády č. 363/2009 Sb. dosažením důchodového věku 55 let a 6 měsíců, neboť citované nařízení požaduje, aby podmínky výkonu zaměstnání v zaměstnání preferované pracovní kategorie v potřebné délce [písm. a)] a odpracování stanoveného počtu směn [písm. b)] byly splněny současně. Protože žalobce nesplnil podmínky § 1 citovaného nařízení vlády, zaměřila žalovaná pozornost na možnost splnění podmínek podle § 2 téhož nařízení, podle něhož se důchodový věk stanoví tak, že od obecného důchodového věku stanoveného podle § 32 zákona č. 155/1995 Sb. ve znění účinném před 1. 1. 2010 postupně se zvyšujícího v závislosti na roku narození, se odečte 5 let. Žalovaná odkázala na § 32 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona o důchodovém pojištění a uvedla, že žalobce se narodil 10. 5. 1959 a 60 let věku dosáhne 10. 5. 2019, tedy po 31. 12. 2012, proto dle přílohy k zákonu o důchodovém pojištění důchodový věk muže narozeného v roce 1959 činí 64 let a tohoto věku žalobce dosáhne 10. 5. 2023, od něhož se dle § 2 písm. a) nařízení vlády č. 363/2009 Sb., odečte 5 roků. Důchodového věku žalobce dosáhne až dne 10. 5. 2018.

[4] Ze správního spisu soud ve vztahu k souzené věci zjistil, že podle dokladu o výpočtu pro zjištění důchodového věku – horníci ze dne 9. 1. 2013 žalobce měl počet dnů v IAA kategorii před 1. 1. 1993 celkem 3.694 dnů, tj. 2.217 směn. Po 31. 12. 1992 měl žalobce 3.128 směn. Podle nařízení vlády č. 363/2009 Sb. měl žalobce celkový počet směn 5.345. Před 1. 1. 1993 měl žalobce v I. a II. kategorii funkcí 182 dnů. Od 3. 5. 1982 do 31. 12. 1992 měl žalobce 3.876 dnů, tj. 10 roků a 226 dnů, přičemž důchodový věk dle nařízení vlády č. 363/2009 Sb., je 10. 5. 2018 (to je 59 let a nula měsíců). Podle osobního listu důchodového pojištění ze dne 9. 1. 2013 měl žalobce odpracovaných 36 roků a 271 dnů. Rozhodnutím ze dne 15. 1. 2013 žalovaná zamítla žádost o starobní důchod s podrobným odůvodněním totožným jako ve vyjádření k žalobě s tím, že žalobce nedosáhl důchodového věku, neboť před 1. 1. 1993 získal 10 let a 44 kalendářních dní v zaměstnání IAA pracovní kategorie. Žalobce nesplnil ani podmínky podle nařízení vlády č. 363/2009 Sb., neboť nesplnil podmínky pro stanovení důchodového věku 55 let a 6 měsíců, protože nesplnil podmínky pro stanovení důchodového věku podle § 174 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. 12. 1995, a ani nedosáhl věk o 5 let nižší než je jeho důchodový věk stanovený podle § 32 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni 1. 1. 2010, tj. věku 59 let. Napadeným rozhodnutím ze dne 1. 3. 2013 byly námitky žalobce zamítnuty a rozhodnutí žalované ze dne 15. 1. 2013 potvrzeno s odůvodněním tak, jak je uvedeno ve vyjádření k žalobě a rozhodnutí ze dne 15. 1. 2013.

[5] Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 1. 3. 2013.

[6] Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

[7] Podle § 74 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, *nároky na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle předpisů platných před 1. lednem 1996 po odpracování stanovené doby zaměstnání v I. pracovní kategorii nebo v I. (II.) kategorii funkcí zůstávají zachovány do 31. prosince 2018. Snížená věková hranice pro vznik nároku na starobní důchod se přitom považuje pro účely tohoto zákona za důchodový věk.*

[8] Zákonem č. 235/1992 Sb., o zrušení pracovních kategorií a o některých dalších změnách v sociálním zabezpečení, byly pracovní kategorie zrušeny od 1. 1. 1993. Tímto zákonem byl novelizován zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, vč. § 174 odst. 1, podle kterého (ve znění účinném od 1. 1. 1993) *občan, který vykonával před 1. lednem 1993 zaměstnání I. pracovní kategorie, popřípadě službu I. nebo II. kategorie funkcí, má po 31. prosinci 1992 nárok na starobní důchod též, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl věku alespoň*

- a) 56 let, byl-li zaměstnán nejméně 14 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 9,5 roku, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech, nebo 19 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h) anebo 19 roků ve službě I. kategorie funkcí,
- b) 57 let, byl-li zaměstnán nejméně 13 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 9 roků, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech, nebo 18 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h) anebo 18 roků ve službě I. kategorie funkcí,
- c) 58 let, byl-li zaměstnán nejméně 12 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 8 roků, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech, nebo 16 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h) anebo 16 roků ve službě I. kategorie funkcí nebo 17,5 roku ve službě II. kategorie funkcí, nebo
- d) 59 let, byl-li zaměstnán nejméně 11 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 7,5 roku, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech, nebo 15 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až l) anebo 15 roků ve službě I. nebo II. kategorie funkcí.

[9] Podle § 174 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb. podmínkou vzniku nároku na starobní důchod podle odstavce 1 je, že zaměstnání I. pracovní kategorie nebo služba I. nebo II. kategorie funkcí trvaly ke dni 31. prosince 1992; za zaměstnání se pro tyto účely považují i náhradní doby a doby uvedené v § 5 odst. 1 a v § 6 odst. 1 nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 117/1988 Sb.

[10] Podle § 32 odst. 2 věta první zákona o důchodovém pojištění u pojištěnců narozených v období let 1936 až 1977 se důchodový věk stanoví podle přílohy k tomuto zákonu.

[11] Podle přílohy zákona o důchodovém pojištění důchodový věk muže narozeného v roce 1959 činí 64 let.

[12] Podle § 1 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993, toto nařízení se vztahuje na osoby, které

a) vykonávaly před 1. lednem 1993 zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, které bylo podle předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, (dále jen "zaměstnání v hornictví"),

b) odpracovaly před 1. lednem 2009 v zaměstnání v hornictví celkem aspoň 3 300 směn, popřípadě, jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech, 2 200 směn, nebo, pokud výkon zaměstnání v hornictví skončily z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice, odpracovaly před 1. lednem 2009 v zaměstnání v hornictví celkem aspoň 3 081 směn, popřípadě, jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech, 1 981 směn. Počet těchto odpracovaných směn za dobu před 1. lednem 1993 se zjistí tak, že počet kalendářních dnů zaměstnání v hornictví se vynásobí koeficientem 0,6 a zaokrouhlí směrem nahoru; za dobu po 31. prosinci

1992 se za odpracovanou směnu považuje každá směna, v níž osoba uvedená v písmenu a) po převážnou část vykonávala podle potvrzení vydaného podle § 4 zaměstnání v hornictví, a

c) nesplnily podmínky uvedené v zákoně č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. prosince 1995, pro stanovení důchodového věku 55 let.

[13] Podle § 2 téhož nařízení u osob uvedených v § 1, které

a) nesplnily podmínky pro stanovení důchodového věku podle § 174 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. prosince 1995, se důchodový věk stanoví tak, že od důchodového věku stanoveného podle § 32 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni 1. ledna 2010, se odečte 5 let,

b) splnily podmínky pro stanovení důchodového věku podle § 174 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. prosince 1995, důchodový věk činí 55 let a 6 měsíců; za důchodový věk se přitom považuje věk dosažený v posledním přičteném kalendářním měsíci v den, který se číslem shoduje se dnem narození pojištěnce, a neobsahuje-li takto určený měsíc takový den, považuje se za důchodový věk ten věk, který je dosažen v posledním dni posledního přičteného kalendářního měsíce.

[14] Podle § 3 odst. 1 citovaného nařízení byly-li podmínky pro stanovení důchodového věku podle § 2 splněny před 1. červencem 2010 a starobní důchod

a) nebyl před tímto dnem přiznán, stanoví se důchodový věk podle § 2 a pro stanovení procentní výměry tohoto důchodu se použije obdobně § 76a zákona o důchodovém pojištění,

b) byl před tímto dnem přiznán, vypočte se na žádost procentní výměra starobního důchodu znovu tak, jako kdyby byl důchodový věk stanoven podle § 2, a při zvýšení procentní výměry tohoto důchodu se postupuje obdobně podle čl. LXVII bodu 1 zákona č. 264/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce; starobní důchod se přitom zvýší nejdříve od splátky důchodu splatné po 30. červnu 2010.

[15] Podle § 3 odst. 2 téhož nařízení byly-li podmínky pro stanovení důchodového věku podle § 2 splněny po 30. červnu 2010, použije se pro stanovení procentní výměry starobního důchodu obdobně § 76a zákona o důchodovém pojištění.

[16] Podle § 4 citovaného nařízení zaměstnavatelé, u nichž byly v období od 1. ledna 1993 do 31. prosince 2008 zaměstnány osoby vykonávající zaměstnání v hornictví, potvrzují počet směn odpracovaných v zaměstnání v hornictví na žádost těchto osob, a to na tiskopisu vydaném Českou správou sociálního zabezpečení.

[17] Skutkový stav (tj. datum narození žalobce a počet odpracovaných let – 10 let a 44 dnů před 1. 1. 1993) není mezi účastníky řízení sporný.

[18] Spornou otázkou bylo, zda za tohoto skutkového stavu vznikl žalobci nárok na starobní důchod. Aplikovatelným ustanovením je v případě žalobce shora citovaný § 174 odst. 1 písm. d) zákona č. 100/1988 Sb. (v návaznosti na § 1 a 2 nařízení vlády č. 363/2009 Sb.). Podmínku shora citovaného § 174 odst. 1 písm. d) zákona č. 100/1988 Sb., tj. zaměstnání alespoň 11 let v zaměstnání podle § 14 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 1993 (do I. pracovní kategorie se zařazují zaměstnání, v nichž se vykonávají soustavně a v průběhu kalendářního měsíce převážně práce rizikové, při kterých dochází k častým a trvalým poruchám zdraví pracujících působením škodlivých fyzikálních a chemických vlivů, a to zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech), žalobce nesplnil, ostatně to sám ani netvrdí. Podle potvrzení OKD, a. s. ze dnů 14. 6. 2011, 10. 10. 2012 a 4. 3. 2013 vydaného podle § 4 nařízení vlády č. 363/2009 Sb. žalobce získal v roce 1993 a 1994 celkem 243 směn v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm v hlubinných dolech, nejvyšší přípustná expozice nebyla dosažena. Tato doba byla dopočtena do dnů odpracovaných v kategorii AA na celkových 10 roků a 226 dnů (zhodnoceno v novém, soudem nepřezkoumávaném rozhodnutí žalované ze dne 5. 11. 2013). Ani tak žalobce nesplnil podmínku 11 let shora uvedeného zaměstnání a tím ani podmínku pro snížení důchodového věku podle § 1 nařízení vlády č. 363/2009 Sb.

[19] Žalobce nesplnil podmínky pro vznik důchodového věku ani podle § 2 nařízení č. 363/2009 Sb., protože důchodový věk u něj podle § 32 zákona o důchodovém pojištění činí 64 let, po odečtení 5 let podle § 2 písm. a) nařízení vlády č. 363/2009 Sb. činí 59 let. Toho žalobce nedosáhl (1959 + 59 let = rok 2018).

[20] Žalobce se dožadoval uznání důchodového věku podle § 2 písm. b) nařízení vlády č. 363/2009 Sb. (55 let a 6 měsíců), avšak podmínkou tohoto uznání je podle citovaného ustanovení splnění podmínek podle § 174 zákona o důchodovém pojištění (11 let zaměstnání citovaného výše), to však žalobce nesplnil (tím spíše nesplnil ani podmínku 15 let podle § 21 zákona č. 100/1988 Sb. o podmínkách důchodového věku 55 let).

[21] Žalobce na svůj případ rovněž žádal aplikovat § 1 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., avšak opomněl, že mimo podmínku uvedenou pod písm. b) tohoto ustanovení, musí současně splnit podmínky uvedené pod písm. a) a c). Podmínku § 1 písm. a) citovaného nařízení splnil, to mu nebylo upřeno, avšak podmínku pod písm. c) nařízení nikoliv (tj. podle odkazovaného § 174 zákona č. 100/1988 Sb. specifikované zaměstnání aspoň 11 let do 31. 12. 1992). Podstatné je, že všechny tyto tři podmínky musí být splněny současně (konkludentně), což je vyjádřeno v textu nařízení spojkou „a“ na konci textu § 1 písm. b).

[22] Žalovaná z výše uvedených důvodů provedla výpočet v obou případech možného dosažení důchodového věku správně a aplikovala správně shora citovaná ustanovení zákona a nařízení. Žalobce jiný skutkový stav, než ze kterého vycházel soud a žalovaná, neprokazoval a ani netvrdil.

[23] Z výše uvedených důvodů soud žalobu zamítl v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou.

[24] Náklady řízení účastníkům přiznány nebyly, neboť žalované ze zákona nenáleží a žalobce v tomto řízení nebyl úspěšný (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Olomouci dne 11. 12. 2014

Za správnost vyhotovení:
Markéta Chrudinová

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně